

บทคัดย่อ

การศึกษาระดับการพัฒนาของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดตัวบ่งชี้ที่หมายถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงใช้เป็นเครื่องมือในการสะท้อนและประเมินระดับการพัฒนาชุมชนของตนเอง ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยกระบวนการมีส่วนร่วม แทนการประเมินจากบุคคลภายนอกเพียงอย่างเดียว การพัฒนาชุดตัวบ่งชี้ต่อยอดมาจากผลการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง: บทเรียนจาก 40 หมู่บ้าน โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2551) ซึ่งเป็นชุดตัวบ่งชี้ในระดับผลลัพธ์และผลกระทบ จำนวน 7 หมวด รวมทั้งสิ้น 26 ตัวชี้วัด รวมทั้งการกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของชุดตัวบ่งชี้ตามหลักการพัฒนาของทฤษฎีใหม่ 3 ขั้น คือ ขั้นเริ่มต้น ที่เน้นความพออยู่พอกินของครัวเรือน (30 คะแนน) ขั้นที่สองขั้นก้าวหน้า เป็นความอยู่ดีกินดีของกลุ่มและสิ่งแวดล้อมชุมชน (40 คะแนน) และขั้นที่สามการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับภายนอก (30 คะแนน) และจัดระดับการพัฒนาของชุมชนตามค่าคะแนนรวมที่ชุมชนประเมินตนเองได้ ออกเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย ระดับ A ดีมาก มีคะแนนรวม 90 คะแนน ระดับดี B1 80 คะแนน ระดับดี B2 70 คะแนน และ ระดับ C ปานกลาง 60 คะแนน ชุดตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (SDGs) สูงสุดในเป้าหมายการจัดความหิวโหยและความยากจน การสร้างอาชีพและเศรษฐกิจที่ดี การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและรับผิดชอบ และการลดความเหลื่อมล้ำ โครงการยังได้ศึกษาประเภทแหล่งทุนจากงบประมาณภาครัฐ เพื่อสนับสนุนชุมชนให้ยกระดับการพัฒนาจากระดับขั้นก้าวหน้าสู่ระดับเครือข่าย

คำสำคัญ เศรษฐกิจพอเพียง ภูมิคุ้มกันทางสังคม การพัฒนาอย่างยั่งยืน พื้นที่สูง

Abstract

The Study of Stage of Development in the Highland Community aims to justify the set of indicators guided by the sufficiency economy, modified from the 26 indicators developed by the National Economic and Social Development Board (NESDB) in 2017. Then the indicators were further classified in 3 stages as the per the New Theory principle comprising of initial stage covering food security of individual and household (30 scores), advance stage that expands to wellbeing of collective groups and environment (40 scores) and networking stage that incorporates collaboration of different groups within community and other entities beyond (30 scores). The total score of 90, 80, 70 and 60 reflects degree of community development ranging from the most developed community A, B1, B2 and C respectively. The study also reveals highest relevance of the indicators with the UN sustainable development goals on poverty and hunger end, decent work, responsible consumption and production and inequalities reduce. Micro finance and fund was also investigated to support the highland community extending partnership with others.

Keywords: sufficiency economy, social immunity, sustainable development, highland